

SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

11. FUNKČNÍ OBDOBÍ

316.

USNESENÍ SENÁTU

z 11. schůze, konané dne 6. prosince 2017

k návrhu senátního návrhu zákona senátorky Elišky Wagnerové, kterým se mění zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich /senátní tisk č. 336 10. f.o./ – 2. čtení

Senát

I. schvaluje návrh senátního návrhu zákona senátorky Elišky Wagnerové, kterým se mění zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, **jako senátní návrh zákona;**

II. pověřuje:

1. předsedu Senátu, aby zajistil úpravu důvodové zprávy k návrhu zákona v souladu s jeho schváleným zněním a postoupil návrh zákona Poslanecké sněmovně k dalšímu ústavnímu projednání;
2. senátorku Elišku Wagnerovou a senátory Miroslava Nenutila a Michaela Canova, aby návrh zákona odůvodnili v Poslanecké sněmovně.

Milan Štěch v. r.
předseda Senátu

Michael Canov v. r.
ověřovatel Senátu

ZÁKON

ze dne 2018,

kterým se mění zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ Změna zákona o Ústavním soudu

Čl. I

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 236/1995 Sb., zákona č. 77/1998 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 48/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 114/2003 Sb., zákona č. 83/2004 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., č. 234/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb. a zákona č. 90/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 4 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 2 a 3.

2. V § 133 odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 9 zní:

„(2) Kárné řízení se zavede také proti soudci, který se dopustí přestupku a požádá orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení. Kárné řízení se zahájí postupem podle § 134 odst. 1 a 2 na základě předání věci příslušným orgánem podle zvláštního právního předpisu⁹⁾.“

-----
⁹⁾ § 64 odst. 1 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.“.

3. § 141 včetně poznámky pod čarou č. 10 zní:

„(1) Kárný senát o kárném provinění podle § 133 odst. 1 rozhodne tak, že jednání uvedené v usnesení o zahájení kárného řízení soudci vytkne, anebo kárné řízení zastaví, nebylo-li kárné provinění prokázáno.“

(2) Za přestupek podle § 133 odst. 2 lze soudci uložit sankci, kterou za přestupek stanoví zvláštní právní předpis¹⁰⁾.“

-----
¹⁰⁾ Např. zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.“.

4. V § 144 odst. 1 se za slova „v kárném řízení“ vkládají slova „o kárném provinění podle § 133 odst. 1“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Čl. II

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, se mění takto:

1. V § 4 odst. 3 se slova „poslancem nebo senátorem“ nahrazují slovy „poslancem, senátorem nebo soudcem Ústavního soudu“.
2. V § 4 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Podle tohoto zákona se dále projednávají přestupky, kterých se dopustili soudci Ústavního soudu, pokud nepožádají orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona.“.
3. V § 76 odst. 1 se na konci písmene c) doplňují slova „anebo soudcem Ústavního soudu, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona,“.
4. V § 86 odst. 1 se na konci písmene e) doplňují slova „anebo soudcem Ústavního soudu, který požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona,“.

ČÁST TŘETÍ

Přechodné ustanovení

Čl. III

Jednání, které má znaky přestupku, jehož se dopustil soudce Ústavního soudu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se projedná podle dosavadních předpisů.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem čtvrtého měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Na soudce Ústavního soudu se vztahuje podle § 4 odst. 2 zákona o Ústavním soudu přestupková imunita, která byla do 31. března 2002 upravena shodně jako imunita poslanců a senátorů; soudce Ústavního soudu nelze stíhat za přestupek a podléhají jen kárnému řízení před Ústavním soudem podle části čtvrté zákona o Ústavním soudu. Obdobně poslance a senátory nebylo možné stíhat za přestupek a podléhali jen disciplinární pravomoci své parlamentní komory.

Zákonem č. 78/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, však bylo s účinností od 1. dubna 2002 pro poslance a senátora stanoveno, že podléhají klasickému přestupkovému řízení, s výjimkou případu, kdy sami požádají o projednání věci parlamentní komorou v disciplinárním řízení.

Toto řešení lze po čtrnácti letech fungování považovat za osvědčené a navrhuje se vztáhnout ho i na soudce Ústavního soudu.

Dosavadní právní úprava vytváří nerovnost mezi soudci Ústavního soudu a ostatními občany, když chrání soudce Ústavního soudu před stíháním za přestupek a v kárném řízení před Ústavním soudem neumožňuje uložit soudci za přestupek jinou sankci než výtku podle § 141 zákona o Ústavním soudu. Od roku 2002 přitom poslancům a senátorům lze i v disciplinárním řízení před orgánem Parlamentu uložit sankci předvídanou příslušným přestupkovým zákonem.

Předložený návrh si klade za cíl, aby soudci Ústavního soudu odpovídali za své přestupky stejně jako kterýkoli jiný občan. Proto se navrhuje změna zákona o Ústavním soudu a zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, podle níž by přestupky soudců Ústavního soudu bylo možné projednat podle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich s výjimkou případů, kdy sám soudce Ústavního soudu požádá o projednání přestupku v kárném řízení podle části čtvrté zákona o Ústavním soudu. Tato výjimka je odůvodněna principem dělby moci; soudce Ústavního soudu bude obdobně jako poslanci nebo senátoři moci žádat o projednání přestupku v kárném řízení, hrozil-li by mu nepřiměřený zásah ze strany výkonné moci. I v takovém případě mu ale kárný senát Ústavního soudu bude moci uložit správní tresty předvídané příslušným přestupkovým zákonem.

2. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)

Navrhovaná právní úprava nemá hospodářský ani finanční dosah na státní rozpočet, na rozpočty krajů, obcí a ostatní veřejné rozpočty a je rozpočtově neutrální, neboť jen mění určení orgánu, který řízení o přestupku provede. Případná pokuta za přestupek bude příjmem státního rozpočtu. K páchání přestupků soudci Ústavního soudu nadto dochází v praxi jen zcela výjimečně.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s nálezy Ústavního soudu, které se k dané oblasti vztahují

Návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Míra nerovnosti (čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) mezi soudci Ústavního soudu a ostatními občany se předloženým návrhem snižuje. Možnost požádat o projednání přestupku v kárném řízení je odůvodněna dělbou moci (čl. 2 odst. 1 Ústavy) obdobně jako shodně konstruovaná přestupková imunita poslanců a senátorů a trestní imunita soudců Ústavního soudu podle čl. 86 Ústavy.

Ústavní soud se v usnesení Pl. ÚS 17/14 zabýval obdobnou konstrukcí přestupkové imunity senátorů a neshledal ji protiústavní.

4. Soulad navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii

Navrhovaná úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, na oblast navrhované právní úpravy se žádná mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nevztahuje. Pro případné posouzení souladu navrhované právní úpravy se zákazy diskriminace v mezinárodních smlouvách o lidských právech obdobně platí výše uvedená argumentace o ústavní konformitě. Návrh zákona nezpracovává do právního řádu České republiky předpisy Evropské unie a není s nimi v rozporu.

5. Předpokládané dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k rovnosti mužů a žen, dopadá na soudce i soudkyně Ústavního soudu shodně.

6. Předpokládané sociální dopady a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nebude mít sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

7. Předpokládané dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava nebude mít ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů žádné dopady.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Vztažení obecného režimu projednávání přestupků i na soudce Ústavního soudu nevyvolává korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít ve vztahu k bezpečnosti a obraně státu žádné dopady.

B. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1

Přestupková imunita soudců Ústavního soudu se zrušuje. Zachována bude jen možnost soudce Ústavního soudu požádat o projednání přestupku Ústavním soudem v kárném řízení (§ 133 odst. 2), kde mu ovšem bude moci být uložena sankce podle příslušného přestupkového zákona, nikoli jen výtky, jak tomu bylo dosud.

K bodu 2

Dosavadní automatické chápání přestupku jako kárného provinění soudce je nahrazeno konstrukcí z § 13 odst. 3 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a § 14 odst. 3 zákona o jednacím řádu Senátu. Kárné řízení se zavede jen tehdy, požádá-li o to soudce Ústavního soudu, jinak proběhne klasické přestupkové řízení.

Požádá-li soudce Ústavního soudu o projednání věci v kárném řízení, přestupkový orgán podle § 64 odst. 1 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, předá věc „orgánu příslušnému podle jiného zákona k projednání skutku, který má znaky přestupku osoby uvedené v § 4 odst. 4“, jímž je zde Ústavní soud.

Kárné řízení na základě tohoto předání věci zahájí předseda Ústavního soudu (§ 134 odst. 1), v případě přestupku předsedy pak plénem na společný návrh nejméně tří soudců (§ 134 odst. 2). Formulace „se zahájí“ stanovuje povinnost předsedy (popř. pléna) Ústavního soudu tak učinit, na rozdíl od řízení o kárném provinění podle § 133 odst. 1, kdy je na uvážení předsedy (popř. pléna), zda ohledně daného jednání kárné řízení zahájí.

K bodu 3

V § 141 se nově rozlišuje kárné řízení za kárné provinění (§ 133 odst. 1), jež lze soudci jako dosud jen vytknout (popř. jej u závažnějšího kárného provinění podle § 144 zbavit funkce soudce), a za přestupek (§ 133 odst. 2), za nějž lze soudci uložit sankci předvídanou příslušným přestupkovým zákonem (např. zákonem č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích). Při řízení o přestupku a ukládání sankcí postupuje kárný senát Ústavního soudu přiměřeně podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

K bodu 4

Sankce zbavení funkce soudce Ústavního soudu může být soudci uložena jedině za kárné provinění podle § 133 odst. 1, nikoli za přestupek. Taková sankce za přestupek by byla nepřiměřená.

K čl. II

K bodu 1

Obdobně jako tomu již je u poslanců a senátorů, navrhuje se i u soudců Ústavního soudu, aby byli povinni vykonat správní tresty uložené jim před nástupem do funkce soudce Ústavního soudu. Při zrušení obecné přestupkové imunity soudců Ústavního soudu je tato odchylka od principu rovnosti občanů před zákonem neodůvodněná.

K bodu 2

Stanovuje se obecné pravidlo, že soudci Ústavního soudu podléhají klasickému přestupkovému řízení, nepožádají-li o projednání v kárném řízení před Ústavním soudem. Ustanovení je formulováno obdobně jako dosavadní ustanovení o poslancích a senátorech.

K bodu 3

Okolnost, že soudce Ústavního soudu požádal orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení před Ústavním soudem, je důvodem pro odložení věci obdobně jako v případě poslance či senátora, který požádal o projednání přestupku v disciplinárním řízení před parlamentní komorou. V takovém případě správní orgán podle § 64 odst. 1 písm. b) předá věc „orgánu příslušnému podle jiného zákona k projednání skutku, který má znaky přestupku osoby uvedené v § 4 odst. 4“, jímž je zde Ústavní soud.

K bodu 4

Bylo-li přestupkové řízení již zahájeno a požádal-li soudce Ústavního soudu orgán příslušný k projednání přestupku o projednání přestupku v kárném řízení před Ústavním soudem, správní orgán řízení zastaví a opět podle § 64 odst. 1 písm. b) předá věc Ústavnímu soudu. I tato úprava je obdobná jako úprava týkající se poslanců a senátorů.

K čl. III

Z důvodu zákazu retroaktivity správního trestání se zrušení přestupkové imunity bude vztahovat až na přestupky spáchané po nabytí účinnosti zákona; dosavadní jednání soudců Ústavního soudu, která mají znaky přestupku, se projednají podle dosavadních předpisů, tedy v kárném řízení podle části čtvrté zákona o Ústavním soudu v dosavadním znění.

K čl. IV

Důvodem zhruba tříměsíční legisvakantní lhůty je snaha o řádné seznámení se a přípravu zainteresovaných osob na nové uspořádání imunitních vztahů.

V Praze dne 6. prosince 2017

Milan Štěch, v. r.
předseda Senátu